

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa M. N.
przeciwko M. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Specjalistyczny Zakład [...] M. K. "T." w Ł.
o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy ewentualnie o odprawę pieniężną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 10 lipca 2014 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Ł. adwokat M. N. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. wyrokiem z dnia 10 lipca 2014 r. oddalił apelację powoda M. N. od wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 6 marca 2014 r., którym oddalono jego powództwo przeciwko pozwanemu M. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Specjalistyczny Zakład [...] „T.” w Ł. o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, ewentualnie o odprawę pieniężną.

W uzasadnieniach sądów *meriti* przyjęto, że powód nie zachował wynikającego z art. 264 § 2 k.p. terminu do wniesienia odwołania do sądu pracy, a termin ten ma zastosowanie również w przypadkach bezprawnego odsunięcia pracownika od wykonywania pracy w następstwie wadliwego uznania przez pracodawcę, że doszło do rozwiązania terminowej umowy o pracę. Nie zostały też spełnione przesłanki warunkujące wypłatę odprawy pieniężnej przewidzianej w art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 192).

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania albo ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ł.

Skarga kasacyjna została oparta na naruszeniu prawa materialnego – art. 264 § 2 k.p. oraz art. 265 k.p. poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że w sytuacji, gdy pomiędzy pracodawcą a pracownikiem umowa o pracę na czas określony została rozwiązana, a następnie nawiązał się stosunek pracy na czas nieokreślony termin do wniesienia odwołania do sądu pracy rozpoczyna swój bieg z dniem doręczenia pracownikowi świadectwa pracy, mimo iż pracownik nigdy nie został pouczony o możliwości i terminie wniesienia odwołania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Podniesiono, że w sprawie występują dwa zagadnienia prawne, które przedstawiają się następująco:

- 1) Od kiedy, na gruncie art. 264 k.p., w sytuacji, gdy stosunek pracy pomiędzy pracodawcą a pracownikiem, będący dotychczas umową o pracę na czas określony uległ rozwiązaniu, a następnie został ponownie nawiązany poprzez dopuszczenie do pracy, jako umowa o pracę na czas nieokreślony, a pracodawca nie poinformował nigdy pracownika o rozwiązaniu tego stosunku pracy, ani o prawie pracownika do odwołania się od tego rozwiązania umowy o pracę na czas określony, rozpoczyna bieg termin do złożenia przez pracownika powództwa do sądu pracy, czy to o przywrócenie do pracy, czy też o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne - w świetle przepisów ustawy z dnia 1 lipca 2009 r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 125, poz. 1035 ze zm.);
- 2) Czy w sytuacji, gdy pracodawca nigdy nie doręczył pracownikowi oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę na czas nieokreślony i nie przekazał pracownikowi wymaganego prawem pouczenia o możliwości i terminie do złożenia odwołania możliwe jest uznanie, że spóźnione złożenie przez pracownika pozwu do sądu pracy kwestionujące rozwiązanie umowy o pracę w ogóle można uznać za zawinione niedokonanie w terminie czynności z art. 264 k.p., co stanowi zagadnienie prawne powstałe na gruncie art. 265 k.p. - w świetle przepisów ustawy z dnia 1 lipca 2009 r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 125, poz. 1035 ze zm.).

Skarżący podniósł ponadto, że skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na błędną wykładnię art. 264 k.p. i 265 k.p. i w konsekwencji pozbawienie go możliwości oceny roszczeń z punktu widzenia prawa materialnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie skarżący podniósł dwie przesłanki z powyższych, gdyż sformułował dwa zagadnienia prawne oraz jednocześnie wskazał na fakt, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Taka sytuacja wymaga na wstępie uwagi o charakterze porządkującym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi, a można wręcz stwierdzić, że jest błędem logicznym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 343/13, LEX nr 1523355).

Odnosząc się do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego stwierdzić należy, że aby było to możliwe, to konieczne byłoby przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950, czy z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307). Istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę

tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383).

Zagadnienia prawne sformułowane przez skarżącego w niniejszej skardze nie spełniają opisanych wyżej wymagań, bowiem Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się na temat roszczeń, które przysługują pracownikowi, wskutek błędnego uznania przez pracodawcę, że umowa o pracę rozwiązała się z upływem czasu, na jaki była zawarta. Analiza roszczeń przysługujących pracownikowi i terminy ich dochodzenia, jeżeli doszło do przekształcenia terminowej umowy o pracę w umowę na czas nieokreślony była między innymi szczegółowo kontestowana w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2013 r., I PZP 3/13 (LEX nr 1402593 oraz powołane tam orzecznictwo) oraz między innymi w wyrokach z dnia 21 września 2011 r., II PK 36/11 (LEX nr 1108547) i z dnia 7 października 2008 r., II PK 56/08 (OSNP 2010 nr 5-6, poz. 61). Oceny tej nie zmienia fakt, że powód wywodzi swe roszczenia z art. 13 ustawy z dnia 1 lipca 2009 r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 125, poz. 1035 ze zm.), który stanowi podstawę materialnoprawną przekształcenia się umowy o pracę na czas określony w umowę o pracę na czas nieokreślony (por. uchwałę Sądu Najwyższego w składzie poszerzonym z dnia 23 września 2014 r., III PZP 2/14, LEX nr 1508866). Dodatkowo z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika miarodajne ustalenie, że powództwo zostało wniesione do sądu pracy ponad półtora roku od momentu, w którym skarżący otrzymał świadectwo pracy i poinformował pracodawcę o przekształceniu się umowy terminowej łączącej strony w umowę o pracę na czas nieokreślony, a pracodawca konsekwentnie prezentował stanowisko, iż stosunek pracy między stronami rozwiązał się z dniem 31 grudnia 2011 r.

Z kolei ustosunkowując się do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przesłanki przesądu, należy stwierdzić, że w judykaturze przyjmuje się, iż oczywista zasadność skargi, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13, LEX nr 1402642 oraz z dnia 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr

1621619), a przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX nr 1522063). Skarżący jest w tym zakresie zobowiązany do sformułowania w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odpowiednich wywodów potwierdzających tę okoliczność, a należy pamiętać, że o oczywistości naruszenia prawa możemy mówić jedynie, gdy w rozpoznawanej sprawie doszło do sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2013 r., III SK 43/12, LEX nr 1331343). Wobec powyższego nie stanowi o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej stwierdzenie, że skutkiem dokonania przez Sąd drugiej instancji błędnej wykładni art. 264 k.p. i 265 k.p. skarżący został pozbawiony możliwości oceny roszczeń odwołania w aspekcie materialnoprawnym bowiem ukształtowanym poglądem judykatury jest, że niezachowanie przez pracownika terminów z art. 264 k.p. w związku z art. 265 k.p. wyłącza potrzebę rozważania zasadności i legalności przyczyn rozwiązania umowy o pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I PK 233/06, LEX nr 936831 oraz z dnia 19 czerwca 2011 r., II PK 265/11). Ponadto w wyroku z dnia 22 listopada 2001 r., I PKN 660/00 (OSNP 2003 nr 20, poz. 487) Sąd Najwyższy zaprezentował pogląd, iż znaczne przekroczenie siedmiodniowego terminu, o którym mowa w art. 264 § 1 k.p. do wniesienia odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę mogą usprawiedliwiać tylko szczególne okoliczności trwające przez cały czas opóźnienia.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego na zasadzie art. 98 k.p.c. oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.), a w zakresie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej na podstawie § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu
(jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).

eb